

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 24 päivänä lokakuuta 2011

1080/2011

Valtioneuvoston asetus valvontarangaistuksesta

Annettu Helsingissä 20 päivänä lokakuuta 2011

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty oikeusministeriön esittelystä, säädetään valvontarangaistuksesta annetun lain (330/2011) 36 §:n nojalla:

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään valvontarangaistuksen täytäntöönpanosta.

2 §

Selvityksen hankkiminen valvontarangaistuksen tuomitsemisen edellytyksistä

Syyttäjän on päätettyään nostaa syytteen sellaisesta rikoksesta, josta voidaan tuomita valvontarangaistus, pyydettävä Rikosseuraamuslaitokselta valvontarangaistuksesta annetun lain (330/2011) 7 §:ssä tarkoitettu selvitys valvontarangaistuksen tuomitsemisen edellytyksistä. Selvitystä ei kuitenkaan tarvitse hankkia, jos odotettavissa olevan rangaistuksen laji ja pituus sekä muut seikat huomioon ottaen valvontarangaistuksen tuomitseminen on epätodennäköistä.

Rikoksesta epäilty voi esittää syyttäjälle selvityksen hankkimista.

3 §

Toimeenpanosuunnitelman hankkiminen

Jos valvontarangaistuksen tuomitsemisen edellytyksiä ei ole aiemmin selvitetty eikä

valvontarangaistuksesta annetun lain 7 §:ssä tarkoitettua toimeenpanosuunnitelmaa ole tehty, mutta tuomioistuimien pitää valvontarangaistukseen tuomitsemista mahdollisena, tuomioistuimen on pyydettävä Rikosseuraamuslaitokselta 2 §:ssä tarkoitettu selvitys sekä toimeenpanosuunnitelma.

Rikosseuraamuslaitoksen on valmistettava selvitys ja toimeenpanosuunnitelma viipymättä.

4 §

Edellytysten selvittämisessä huomioon otettavat seikat

Rikosseuraamuslaitoksen on valvontarangaistuksen tuomitsemisen edellytyksiä selvittäessään arvioitava rikoksesta epäillyn valmiudet suorittaa valvontarangaistus. Lisäksi on rikoksesta epäillyn suostumuksella selvitettävä hänen asuntonsa tai muun valvontarangaistuksesta annetun lain 2 §:n 2 momentissa tarkoitettujen paikkojen soveltuvuus valvontarangaistuksen suorittamiseen. Rikosseuraamuslaitoksen tulee varmistua siitä, että asunnossa on riittävät tietoliikenneyhteydet. Lisäksi on selvitettävä rikoksesta epäillyn perhesuhteet ja hänen muut henkilökohtaiset olosuhteensa. Samalla on suunniteltava toimintavelvollisuuden sisältöä ja määrää sekä rikoksesta epäillyn tukitoimien tarvetta.

5 §

Rikoksesta epäillyn suostumus

Rikoksesta epäillyn suostumus rangaistuksen tuomitsemiseen valvontarangaistuksena on annettava kirjallisesti ja suostumuksen sisältävä asiakirja liitettävä toimeenpanosuunnitelmaan.

6 §

Asunnossa asuvien henkilöiden suostumuksen selvittäminen

Valvontarangaistuksen täytäntöönpanon valmistelun yhteydessä rikoksesta epäillyn kanssa samassa asunnossa asuvalta henkilöltä on tiedusteltava rikoslain (39/1889) 6 luvun 11 a §:ssä tarkoitettua suostumusta valvontarangaistuksen täytäntöönpanoon asunnossa. Suostumus kirjataan Rikosseuraamuslaitoksen vahvistamalla tavalla.

Jos valvontarangaistusta suorittava täytäntöönpanon aikana aikoo muuttaa toiseen asuntoon, Rikosseuraamuslaitoksen tulee ennen täytäntöönpanopaikan vaihtamista pyytää tässä asunnossa asuvalta 1 momentissa tarkoitettu suostumus.

7 §

Alaikäisen mielipiteen selvittäminen

Rikoksesta epäillyn kanssa samassa asunnossa asuvan alaikäisen mielipiteen selvittäminen ja alaikäisen kuuleminen tulee järjestää häiriöttömissä ja lapselle turvallisissa olosuhteissa.

Alaikäisen lapsen mielipide kirjataan Rikosseuraamuslaitoksen vahvistamalla tavalla.

8 §

Asiakirjojen lähettäminen

Rikosseuraamuslaitos lähettää laatimansa selvityksen ja toimeenpanosuunnitelman sitä pyytäneelle syyttäjälle. Jos toimeenpanosuunnitelmaa ei ole laadittu, Rikosseuraamuslaitoksen on ilmoitettava syyttäjälle laatimatta jättämisen perusteet. Jos toimeenpanosuunnitelmaa on pyytänyt tuomioistuimella, sel-

vitys ja toimeenpanosuunnitelma on toimitettava tuomioistuimelle.

9 §

Täytäntöönpanoasiakirjat

Valvontarangaistuksen täytäntöönpanoasiakirjoja ovat tarvittavat täytäntöönpanokirjan tiedot sisältävä täytäntöönpanomääräys ja muut valvontarangaistuksen täytäntöönpanon kannalta tarpeelliset asiakirjat.

Tuomioistuimen tuomitseman valvontarangaistuksen täytäntöönpanokirjana on päätösilmoitustiedot sisältävä tuloste tai sähköinen asiakirja, joka sisältää tuomiolauselmajärjestelmän tai rikostuomiosovelluksen välittämät tiedot. Korkeimman oikeuden tuomitseman seuraamuksen täytäntöönpanokirja on jäljennös päätöksestä. Suomeen muusta maasta täytäntöön pantavaksi siirretyn valvontarangaistuksen täytäntöönpanokirjana on Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön päätös.

10 §

Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön tehtävät

Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön on toimitettava täytäntöönpanokel-poista tuomiota koskevan täytäntöönpanokirjan tiedot sisältävä täytäntöönpanomääräys sille ulosottomiehelle, jonka toimialueella tuomittu asuu. Asiakirjat voidaan lähettää myös teknisen käyttöyhteyden välityksellä vastaanottajan tietojärjestelmään, jolloin asiakirja voidaan allekirjoittaa sähköisesti.

Hovioikeuden tai korkeimman oikeuden antamasta täytäntöönpanon kielto- tai keskeytysmääräyksestä Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön on ilmoitettava heti sille ulosottomiehelle, jolle täytäntöönpanoasiakirja on toimitettu tai, jos täytäntöönpano on jo aloitettu, asianomaiselle Rikosseuraamuslaitoksen yhdyskuntaseuraamustoimistolle.

Jos tuomittu valvontarangaistuksesta annetun lain 34 §:n tarkoittamassa tilanteessa poliisin antamasta kehotuksesta huolimatta ei ota yhteyttä ulosottomieheen, Rikosseuraa-

muslaitoksen keskushallintoyksikön on pantava vireille menettely valvontarangaistuksen muuntamiseksi ehdottomaksi vankeudeksi.

Jos valvontarangaistuksen täytäntöönpanoa ei voida aloittaa valvontarangaistuksesta annetun lain 11 §:n 1 momentissa säädettyssä ajassa sen vuoksi, että tuomittu on saman lain 11 §:n 3 §:ssä tarkoittamassa tilanteessa tutkintavankina, suorittamassa muuta rangaistusta tai aikaisempi valvontarangaistus on keskeytettynä, Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö tekee mainitun lain 21 §:n 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen syyttäjälle.

11 §

Ulosottomiehen tehtävät

Ulosottomiehen on ilmoitettava valvontarangaistukseen tuomitulle päivä, jonka kuluessa tämän on viimeistään ilmoitauduttava valvontarangaistuksen täytäntöönpanosta vastaavassa Rikosseuraamuslaitoksen yhdyskuntaseuraamustoimistossa täsmennetyn toimeenpanosuunnitelman laatimista varten. Määräpäivästä on ilmoitettava Rikosseuraamuslaitoksen yhdyskuntaseuraamustoimistolle ja lähetettävä samalla sille täytäntöönpanoasiakirjat.

Jos valvontarangaistukseen tuomittua ei tavata eikä hänen oleskelupaikkaansa ole voitu saada selville, ulosottomiehen on toimitettava täytäntöönpanoasiakirjat Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikölle ja annettava samalla tieto tekemistään toimenpiteistä.

12 §

Täsmennetty toimeenpanosuunnitelma

Rikosseuraamuslaitoksen on annettava täsmennetty toimeenpanosuunnitelma ja siihen liittyvä aikataulu tiedoksi tuomitulle ennen valvontarangaistuksen täytäntöönpanon aloittamista.

13 §

Valvontavälineiden asentaminen

Tehtävään koulutettu Rikosseuraamuslaitoksen virkamies asentaa tekniset valvontavä-

lineet tuomitun asuntoon viipymättä, kun täsmennetty toimeenpanosuunnitelma on vahvistettu. Rikosseuraamuslaitos ilmoittaa tuomitulle valvontalaitteiden asentamisen ajankohdan. Laitteiden asentamisesta on annettava hyvissä ajoin tieto myös muille asunnossa asuville henkilöille.

Valvontavälineitä asennettaessa on varmistettava välineiden mahdollisimman häiriöttömästä sijoittamisesta ja siitä, etteivät ne ole sivullisten saatavilla.

14 §

Rikosseuraamusalueen täytäntöönpanotehtävät

Rikosseuraamusalueen täytäntöönpanopäällikön tai työjärjestyksessä määrätyn muun virkamiehen on valvontarangaistuksen toimeenpanosuunnitelman vahvistamisen ja teknisten valvontavälineiden asentamisen jälkeen kirjattava tieto täytäntöönpanon aloittamisesta Rikosseuraamuslaitoksen asiakastietojärjestelmään. Täytäntöönpanopäällikön tai työjärjestyksessä määrätyn muun virkamiehen on laadittava rangaistusaikalaskelma, joka on annettava viipymättä tiedoksi tuomitulle.

15 §

Toimeenpanokirja

Toimeenpanokirja on sähköinen asiakirja, joka sisältää valvontarangaistukseen tuomitua koskevat henkilö-, tuomio-, täytäntöönpano- sekä toimeenpanotiedot (*toimeenpanokirja*).

16 §

Lainvoimaa vailla olevan tuomion täytäntöönpano

Valvontarangaistukseen tuomitun, joka suostuu tuomion täytäntöönpanoon, vaikka päätös ei ole saanut lainvoimaa, on annettava suostumuksensa kirjallisesti sille ulosottomiehelle, jonka toimialueeseen tuomitun kotikunta kuuluu. Ulosottomiehen on ilmoitettava suostumuksesta viipymättä Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikölle, jonka

on edelleen ilmoitettava suostumuksesta valvontarangaistuksen tuominneelle tuomioistuimelle tai, jos suostumus on annettu valitusajan päättymisen jälkeen, muutoksenhakutuomioistuimelle.

17 §

Toimintavelvollisuudeksi hyväksyttävä toiminta

Toimintavelvollisuudeksi hyväksytään toiminta, johon osallistumista voidaan asianmukaisesti valvoa. Toiminnan suorittamispaikan ja ajankohdan tulee olla ennalta määriteltävissä. Toimintavelvollisuudeksi ei voida hyväksyä toimintaa, joka edellyttää tuomitun yöpymistä muualla kuin täsmennetyssä toimeenpanosuunnitelmassa määrättyssä asunnossa.

Jos toimintavelvollisuuden sisältönä on tuomitun tekemä palkaton työ, Rikosseuraamuslaitoksen on tehtävä toimintavelvollisuuden suorittamispaikan edustajan kanssa toimintavelvollisuuden toteuttamisesta sopimus. Sopimuksessa määritellään osapuolten oikeudet ja velvollisuudet sekä toimintavelvollisuuspaikan yhdyshenkilö.

18 §

Matkakustannusten korvaaminen

Valvontarangaistuksesta annetun lain 32 §:ssä tarkoitettujen matkakustannusten korvaamista varten rikoksesta epäillyn tai tuomitun on esitettävä Rikosseuraamuslaitokselle kirjallinen selvitys aiheutuneista kustannuksista.

19 §

Menettely turvatarkastuksen suorittamisessa

Tuomitun turvatarkastus suoritetaan tuomitun asunnossa, Rikosseuraamuslaitoksen ajoneuvossa tai muussa paikassa, jossa turvatarkastus voidaan suorittaa huomiota herättämättä.

20 §

Turvatarkastuksen kirjaaminen

Turvatarkastus kirjataan Rikosseuraamuslaitoksen vahvistamalla tavalla. Turvatarkastuksesta merkitään tarkastuksen aika ja paikka, turvatarkastuksen suorittaja, tarkastuksessa läsnä olleiden henkilöiden nimet, tarkastuksessa tehdyt havainnot ja löydöt sekä pois otetut aineet ja esineet.

21 §

Turvatarkastuksessa löydettyjen aineiden ja esineiden kirjaaminen

Jos turvatarkastuksessa löydetty aineet tai esineet luovutetaan poliisille, niistä on tehtävä pöytäkirja, johon merkitään:

- 1) tarkastettavan henkilötiedot;
- 2) tarkastuksen peruste;
- 3) tarkastuksen aika ja paikka;
- 4) päätöksentekijä ja hänen virka-asemansa;
- 5) tarkastuksen suorittaja;
- 6) löydetty esineet ja aineet; sekä
- 7) haltuun otettu omaisuus.

Pöytäkirjan allekirjoittaa tarkastuksen suorittaja.

Rikosseuraamuslaitoksen hallussa olevat tuomitulle palautettavat aineet ja esineet on yksilöitävä ja niiden palauttamispäivä kirjattava. Tuomittu vahvistaa aineiden tai esineiden vastaanottamisen allekirjoituksellaan.

22 §

Päihtymystilan toteaminen ja havaintojen kirjaaminen

Valvoja tai muu Rikosseuraamuslaitoksen virkamies kirjaa valvontarangaistusta suorittavan henkilön epäiltyä päihtymystilaa koskevat ulkoiset havainnot Rikosseuraamuslaitoksen vahvistamalle lomakkeelle.

Tuomitun esittämä vaatimus näytteen varmistamisesta, puhalluskokeen suorittaminen, virtsa- tai sylkinäytteen antaminen, verinäytteen ottaminen ja laboratoriossa varmistettu

tulos kirjataan Rikosseuraamuslaitoksen vahvistamalle lomakkeelle.

Virtsa- ja sylkitestin tulos on lähetettävä viipymättä varmistettavaksi.

23 §

Verinäytteen ottaminen

Verinäyte on otettava tarkoitukseen sopivassa terveydenhuollon yksikössä. Näytteen saa ottaa vain asianomaisen koulutuksen saanut terveydenhuollon ammattihenkilö.

24 §

Velvollisuuksien rikkomisen selvittäminen ja kirjaaminen

Valvontarangaistukseen tuomitun epäilystä velvollisuuksien rikkomisesta tehdään kirjallinen selvitys Rikosseuraamuslaitoksen vahvistamalla tavalla. Tuomitun lausunto tallennetaan Rikosseuraamuslaitoksen vahvistamalla tavalla.

Jos tuomitulle annetaan kirjallinen varoitus, sen peruste ja antamispäivä kirjataan.

25 §

Keskeytyksen kirjaaminen ja menettely keskeytystilanteessa

Valvontarangaistuksen täytäntöönpanon kieltämisen ja keskeyttämisen syy sekä keskeytyksen alkamis- ja päättymispäivä on kirjattava toimeenpanokirjaan. Toimeenpanokirjaan merkitään myös keskeyttämistä koskevan päätöksen tekopäivä, josta alkaen rangaistusaika ei kulu. Valvontarangaistuksen täytäntöönpanon tilapäisen estymisen syy sekä esteen alkamis- ja päättymispäivä kirjataan toimeenpanokirjaan.

Kun täytäntöönpano keskeytetään, Rikosseuraamuslaitoksen on poistettava tekniset valvontalaitteet tuomitun asunnosta ja tuomitun hallusta, jollei tämä tuomitun pakoilun tai muun vastaavan syyn vuoksi ole mahdotonta.

Jos valvontarangaistuksen täytäntöönpanoa jatketaan keskeytyksen jälkeen, valvontarangaistuksen täytäntöönpanossa tarpeelliset tekniset valvontavälineet asennetaan uudelleen.

Rangaistusaika alkaa tällöin kuluu valvontavälineiden asennuspäivästä lukien.

26 §

Päätös ehdonalaisesta vapauttamisesta

Ehdonalaista vapauttamista koskevassa päätöksessä on mainittava tuomitun henkilötiedot, koti- tai asuinkunta, vapauttamispäivä ja koeajan viimeinen päivä. Päätös voidaan allekirjoittaa sähköisesti. Päätös ehdonalaisesta vapauttamisesta on annettava tuomitulle tiedoksi viipymättä päätöksenteon jälkeen.

Siviilipalveluslain (1446/2007) 74 tai 75 §:n taikka asevelvollisuuslain (1438/2007) 118 §:n nojalla tuomitavan vankeusrangaistuksen sijasta tuomitusta valvontarangaistuksesta ehdonalaiseen vapauteen päästäminen tapahtuu asianomaisen omasta hakemuksesta. Vapauttamista koskevassa päätöksessä ei tällöin mainita koeajan viimeistä päivää.

27 §

Menettely ehdonalaiseen vapauteen päästettäessä

Valvontarangaistuksen täytäntöönpanon viimeisenä päivänä ennen ehdonalaiseen vapauteen päästämistä Rikosseuraamuslaitoksen virkamies noutaa valvonnassa käytetyt laitteet klo 7:n ja 17:n välisenä aikana. Valvontavälineiden noutamisesta sovitaan tuomitun kanssa hyvissä ajoin ennen niiden noutamista.

Ehdonalaiseen vapauteen päästettävälle on annettava vapauttamisasiakirja, johon merkitään henkilötiedot, täytäntöönpanotiedot sekä vapauttamistiedot. Edellä 26 §:n 2 momentissa tarkoitettusta valvontarangaistuksesta vapautuvan vapauttamisasiakirjaan merkitään aika, jonka tuomittu on suorittanut rangaistustaan ja päivä, jona tuomitun on ilmoitettava siviilipalveluskeskuksessa.

28 §

Todistus valvontarangaistuksen suorittamisesta

Rangaistuksensa kokonaan suorittaneelle

on annettava todistus suoritetusta valvontarangaistuksesta.

29 §

Vapauttamisesta ilmoittaminen

Rikosseuraamuslaitoksen on ilmoitettava siviilipalvelukeskukselle 26 §:n 2 momentissa tarkoitetusta valvontarangaistuksesta ehdonalaiseen vapauteen päästetyn vapauttamisesta lähettämällä siviilipalvelukeskukselle jäljennös valvontarangaistuksen vapauttamis-

Helsingissä 20 päivänä lokakuuta 2011

Oikeusministeri *Anna-Maja Henriksson*

asiakirjasta. Samoin on siviilipalveluskeskukselle ilmoitettava valvontarangaistuksensa kokonaan suorittaneen vapauttamisesta ilmoitettava.

30 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä marraskuuta 2011.

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Lainsäädäntöneuvos Ulla Mohell